

Jaarplan en Begroting Informatiehuis Water 2023

Vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg Informatiehuis Water op 12.01.2023

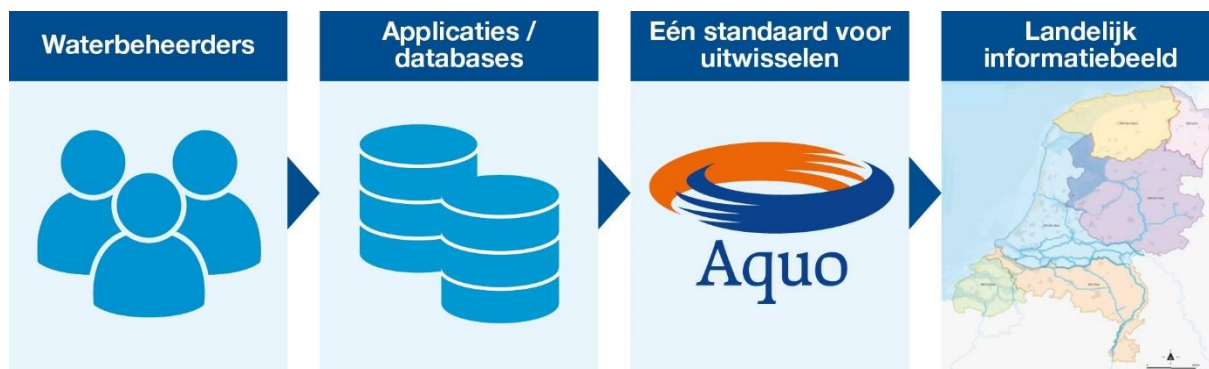
In het jaarplan van het Informatiehuis Water geven we aan de hand van onze basis- en bijkomende taken aan waaraan we gaan werken in 2023. Onze basistaken bestaan uit het beheren en onderhouden van de Aquo-standaard, het coördineren van de informatiestromen voor waterveiligheid, de informatiestromen voor de Europese Kaderrichtlijn Water voor de grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit en het beheren en onderhouden van informatiesystemen. Daarnaast voeren we voor één of meerdere samenwerkingspartners bijkomende taken uit. Onderdeel van het jaarplan is ook de begroting 2023.

Samenwerkingsprogramma

Visie en missie van het Informatiehuis Water

Overheden, bedrijven en burgers zorgen samen voor een optimale waterkwaliteit, -kwantiteit en -veiligheid in Nederland. Zij kunnen hiervoor continu beschikken over eenduidige en betrouwbare waterinformatie. Het Informatiehuis Water maakt die toegankelijk op een eenvoudige en efficiënte manier. Het Informatiehuis Water is binnen de watersector de onbetwiste en centrale facilitator van waterinformatie.

Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders (waterschappen, Rijkswaterstaat en provincies) en beleidsmakers (bij het ministerie van IenW/DGWB) bij het uitwisselen van waterinformatie. Dit doen we door waterdata op gestandaardiseerde wijze te verzamelen, samen te brengen tot hoogwaardige informatie en deze toegankelijk te maken voor landelijke en Europese rapportages met behulp van informatieproducten. Binnen het Informatiehuis Water werken provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat samen aan deze waterinformatie. Het Informatiehuis Water is ván en vóór de hele watersector. Het Informatiehuis Water is een onderdeel van de partners met een eigen identiteit. Hieronder is de werkwijze van het Informatiehuis Water schematisch weergegeven:

Normen en waarden van het Informatiehuis Water

Het Informatiehuis Water wil de deskundige, klantgerichte en betrouwbare partner zijn van de waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincies:

Deskundig

We weten alles van het efficiënt uitwisselen van waterdata en over het toegankelijk maken van informatie. De mensen in ons multidisciplinaire team zijn echte professionals die beschikken over relevante kennis en ervaring en die goed zijn in wat ze doen.

Klantgericht

We hebben oog voor hoe mensen en organisaties werken en hebben zicht op veranderingen in onze omgeving. We houden onze meerwaarde scherp in de gaten en passen onze dienstverlening en rol waar nodig tijdig aan.

Met persoonlijk contact proberen we te ervaren wat bij de gebruiker leeft en van daaruit passende oplossingen te bedenken.

Betrouwbaar

We doen wat we beloven. Waterbeheerders kunnen erop rekenen dat wij hen ontzorgen bij het inwinnen, de veilige opslag en het zorgvuldige en tijdige gebruik van waterinformatie.

Langjarige samenwerking

Het samenwerkingsprogramma Informatiehuis Water is langjarig en loopt tot en met 2028. Daarmee geven de partners aan continuïteit te willen in de dienstverlening van het Informatiehuis Water op het gebied van standaardisatie en informatie-uitwisseling. Dit biedt het Informatiehuis Water de mogelijkheden om de informatiestromen beter te faciliteren, door het vernieuwen van portalen en meer continuïteit te brengen in de personele samenstelling. In de samenwerkingsovereenkomst Informatiehuis Water 2022-2028 zijn de afspraken vastgelegd o.a. over de verdeling van personeel en financiën over de drie samenwerkingspartners.

In 2023 zet het Informatiehuis Water de uitvoering van de basistaken voort en vernieuwt zij stapsgewijs de bestaande informatieportalen en -systemen. Daarnaast voert het Informatiehuis Water een aantal bijkomende taken voor één of meerdere partners uit.

Programma Informatiehuis Water 2023

In 2023 zijn dit de basistaken:

- We zorgen ervoor dat de Aquo-standaard, de semantische standaard voor het uitwisselen van gegevens binnen de watersector, actueel is via verwerking van wijzigingsvoorstellen die door de gebruikers zijn ingebracht. Hiermee hebben alle waterbeheerders de beschikking over een actuele en bruikbare standaard om data eenduidig te verzamelen, uit te wisselen en te rapporteren. We werken verder aan het beter uitlegbaar maken van de standaard en aan een duidelijke website waarop alle informatie kort en bondig verwoord staat; het belang van het gebruik van de Aquo-standaard in de watersector neemt de komende jaren toe; daarmee nemen ook de beheer en onderhoudswerkzaamheden van IHW aan de standaard toe; om die reden zal in 2023 worden gekeken naar de omvang van deze taak, de personele inzet en de mogelijkheden van meer samenwerking met vergelijkbare organisaties.
- We coördineren de informatiestromen volgens het principe 'eenmalig inwinnen, meervoudig gebruiken'. Door procesmanagement en ondersteuning van de waterbeheerders verzamelen en bundelen we gegevens, die onder meer leiden tot landelijke beelden voor waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water en Landelijk Enquête Waterkwaliteit) en waterveiligheid (Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen). De verzamelde en gebundelde informatiesets leveren we vervolgens aan ministeries, koepelorganisaties en overige geïnteresseerden ten behoeve van landelijke analyses en nationale en Europese rapportages.
- We beheren de bestaande digitale Delta API's. Hiermee borgen we de toepassing van de Aquo-standaard en vereenvoudigen we de uitwisseling van data conform de FAIR-uitgangspunten, van bronhouderschap met directe uitwisseling zonder (tussen)opslag; we bouwen deze API's met en op verzoek van de partners uit om de uitwisseling van data en informatie nog verder te verbeteren; hiervoor maken we een groep met belangrijke gebruikers en leveranciers.
- We beheren de Aquo-kit en passen deze aan op veranderingen en ontwikkelingen in de omgeving. Om de informatiestromen nog beter te kunnen ondersteunen werken we aan een nieuwe versie waarin de Aquo-conforme Digitale Delta/waterkwaliteits-API is geïmplementeerd; data kunnen hiermee beter en generiek beschikbaar worden gesteld.

- We beheren het Waterkwaliteitsportaal (WKP2.9) ter ondersteuning van de informatievoorziening en de rapportages voor de Kaderrichtlijn Water bij de grond- en oppervlaktewaterbeheerders en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- Voor de waterbeheerders bieden we de servicedesk aan; vragen omtrent het aanleveren van data kunnen aan de servicedesk worden gesteld en worden door het Informatiehuis Water van een reactie voorzien;

Deze basistaken, die veelal gebaseerd zijn op wettelijke verplichtingen van de waterbeheerders, vormen de kern van het Informatiehuis Water. De begroting is gebaseerd op de exploitatiekosten (personele inzet, inleen en inhuur van personeel, uitbesteding/advies m.b.t. beheer van systemen en portalen) die het Informatiehuis Water maakt om deze beheertaken uit te kunnen voeren. Deze exploitatiebegroting is stabiel en wordt, conform afspraken in het Bestuurlijk Overleg Informatiehuis Water, jaarlijks gecorrigeerd op basis van de inflatie.

Bijkomende taken (dit zijn extra door één of meerdere partners aan het Informatiehuis Water opgedragen taken met aparte financiering)

- We beheren het Waterveiligheidsportaal (WVP) om de (inter)nationale informatiebehoeften over primaire waterkeringen voor langere tijd te waarborgen voor de waterschappen en Rijkswaterstaat. Hiermee kunnen de beheerders van de waterkeringen op eenduidige wijze de informatie uit de beoordeling verwerken tot voorstellen voor versterking van waterkeringen en rapporteren aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De aanbevelingen uit de in 2022 uitgevoerde evaluatie van het WVP voeren we uit en zetten we om in voorstellen om het huidige portaal te verbeteren (voor de normering, het beoordelen van primaire waterkeringen en het samenstellen van het landelijke veiligheidsbeeld) dan wel uit te breiden met functionaliteiten (o.a. de aanmelding van projecten bij en de subsidieverlening door de programmadirectie Hoogwaterbeschermingsprogramma, de zorgplicht en de regionale waterkeringen); de waterschappen en Rijkswaterstaat financieren deze bijkomende taak; hiervoor maken we een apart(e) meerjarenplan en – begroting voor onze (gedelegeerd) opdrachtgever (programmadirectie Hoogwaterbescherming). De financiële consequenties voor 2023 zijn in dit jaarplan/deze begroting opgenomen. De kosten van het beheer en onderhoud van het WVP worden via de programmadirectie HWBP gedragen door de waterschappen en Rijkswaterstaat.
- Het beheer van het Droogteportaal (www.droogteportaal.nl). Het beheer van dit portaal is per 2022 door het Informatiehuis Water overgenomen van de projectorganisatie van de provincie Noord-Brabant die het onderzoeksproject 'evaluatie droogte hoge zandgronden' heeft uitgevoerd; we doen in 2023 voorstellen voor verbetering en afstemming met andere portalen en monitoring op het gebied van droogte; de provincies en de waterschappen financieren deze bijkomende taak.
- Bijdragen aan het project Slim Watermanagement. In het kader van het Bestuursakkoord Water gaan we er voor zorgen dat de waterbeheerders hun informatie beschikbaar stellen conform de FAIR-principes en kunnen uitwisselen met de Digitale Delta API's; we stellen hiervoor een projectplan op om de waterbeheerders (met name de waterschappen) te ondersteunen; deze bijkomende taak wordt vanuit de waterschappen gefinancierd.

In de exploitatiebegroting worden de bijkomende kosten apart weergegeven met vermelding van de partner die zorg draagt voor de financiering van deze bijkomende taak.

Vernieuwing van systemen en portalen

In 2022 is de EU-rapportage van het Stroomgebiedsbeheerplan (SGBP) 2022-2027 voor de KRW afgerond. De komende jaren hoeven er in dit kader geen grote informatiestromen te worden opgezet. Wel zal er de komende jaren extra veel aandacht zijn voor de waterkwaliteit vanuit allerlei sectoren in verband met het halen van de KRW-doelen. In veel waterlichamen voldoet de (grond)waterkwaliteit momenteel niet aan de EU-eisen. Dit betekent dat de komende planperiode (2023-2038) van de waterbeheerders een grote inzet wordt gevraagd in het verbeteren van de (grond)waterkwaliteit door het treffen van passende maatregelen. Monitoring van de voortgang

van deze matregelen en specificeren van de (grond)waterkwaliteit op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau is daarbij van groot belang. Dit zijn belangrijke functies die het huidige Waterkwaliteitsportaal niet of onvoldoende biedt.

De informatie ten behoeve van deze EU-rapportage wordt door het Informatiehuis Water opgesteld op basis van data van de waterbeheerders en andere informatiestromen. Zowel bij de waterbeheerders als bij het Informatiehuis Water brengt dit veel werkzaamheden met zich mee. Bovendien is het huidige WVP verouderd, wordt niet meer met nieuwe technieken data en informatie verzameld en bewerkt en is het portaal kwetsbaar voor fouten.

Om deze redenen wil het Informatiehuis Water de komende jaren benutten om met de samenwerkingspartners het Waterkwaliteitsportaal door te ontwikkelen. Het plan van aanpak hiervoor, waarin ook de financiële baten worden opgenomen, is in voorbereiding. De volgende uitgangspunten worden daarbij gebruikt:

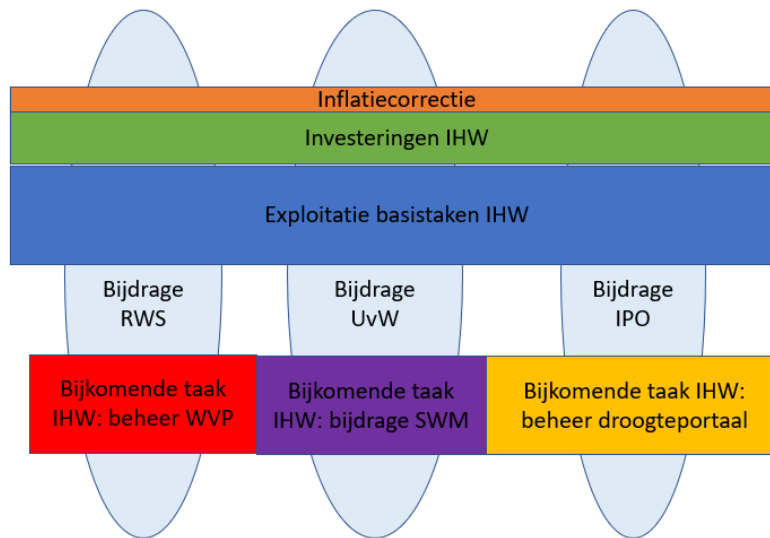
- Vervanging en investering vinden plaats buiten de jaren waarin belangrijke rapportages moeten worden opgesteld. Dit vergt wel een éénmalige en daarna structurele ophoging van de bijdragen van de drie samenwerkingspartners.
- Voor de voor de gebruikers belangrijke portalen wordt hierbij uitgegaan van vervanging in een periode waarin geen EU- of landelijke rapportage is verplicht. Dit betekent voor het Waterkwaliteitsportaal (met een 6-jaarlijkse rapportagecyclus in 2022 en vervolgens in 2028) dat de vervanging zal worden gepland in de periode 2023-2026, gevolgd door een testperiode (2027) en vervolgens een productie(rapportage) periode (2028).
- Vervanging van systemen en portalen wordt modulair, kort-cyclisch en projectmatig opgezet: beheersbaarheid en tussentijds blijvend gebruik van bestaande systemen en portalen zijn gegarandeerd. Bijkomend voordeel is dat gedetacheerde medewerkers bij het Informatiehuis Water vanuit de samenwerkingspartners ook hun kennis en vaardigheden voor vernieuwing kunnen inzetten en met deze kennis en ervaring na afloop van de detachingsperiode verrijkt terug kunnen gaan naar de uitlenende organisatie.

Op deze wijze kunnen uiteindelijk ook in 2028 alle waterbeheerders eenduidig en eenvoudig voldoen aan de informatieverplichtingen voor de Kaderrichtlijn Water aan de EU.

Voor het opstellen van het projectplan Doorontwikkeling WKP en de realisatie van het vernieuwde WKP is extra menskracht en zijn extra middelen (productkosten) nodig in 2023. Deze zijn vooralsnog geraamd op € 350.000,-:

- ✓ Extra personele kosten van het projectteam: projectleider, technisch manager en manager risicobeheersing;
- ✓ Productkosten: inzet advies- en IT-kennis van marktpartij.

Samengevat de basis- en bijkomende taken inclusief de financierende partners:

Begroting 2023

De begroting is opgebouwd uit de kosten voor de basistaken, de bijkomende taken (beiden exploitatie) en de investering in vernieuwing van systemen en portalen. Deze verschillende kostenposten worden jaarlijks geïndexeerd op basis van de inflatie. De financiële wijzigingen ten opzichte van de begroting 2022 zijn hieronder aangegeven:

Basistaken

- De ontwikkeling van het Waterkwaliteitsportaal gericht op de EU-rapportage vergde in 2021 en 2022 een extra bijdrage van de 3 partners; met het opleveren van deze EU-rapportage KRW in 2022 vervalt deze extra bijdrage vanaf 2023.
- De kosten van de basistaken worden, conform afspraak in 2020, jaarlijks geïndexeerd uitgaande van de inflatiecorrectie (gerekend is met 3,4%; inflatie mei 2022 is 8,8%).
- De kosten van de basistaken dalen hiermee in 2023 licht.

Bijkomende taken

- Het beheer en onderhoud van het Waterveiligheidsportaal wordt in opdracht van de Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat en de programmadirectie Hoogwaterbeschermingsprogramma voorgezet. De kosten hiervan (€ 400.000,- per jaar) zijn ongewijzigd en zijn in de begroting opgenomen; deze bijdrage wordt door de programmadirectie HWBP (waterschappen/ministerie IenW) gefinancierd.
- Het beheer en onderhoud van het Droogteportaal wordt in opdracht van IPO en UvW voortgezet; de kosten hiervan (€ 72.450,-) zijn ongewijzigd en zijn in de begroting opgenomen; de kosten worden doorbelast aan IPO en UvW.
- Slim Watermanagement: Rijkswaterstaat en Unie van Waterschappen hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over de ontwikkeling van landelijke informatieschermen m.b.t. watermanagement; Het Informatiehuis Water zal in 2023 de waterschappen ondersteunen bij de toepassing van de FAIR-principes en een bijdrage leveren vanuit de Aquo-standaard. Dit betreft personele inzet, de financiering hiervan vindt plaats vanuit de waterschappen via de-begroting 2022 van het Waterschapshuis (€ 121.000,-).
- De kosten van het beheer, onderhoud en de doorontwikkeling van de Digitale Delta API's zijn ondergebracht bij de bijkomende taken en worden volgens de verdeelsleutel gefinancierd door UvW/waterschappen, Rijkswaterstaat en IPO/provincies (€ 135.254,- per jaar).

- De kosten van de bijkomende worden jaarlijks geïndexeerd uitgaande van de inflatiecorrectie (gerekend is met 3,4%; inflatie mei 2022 is 8,8%).

Vernieuwing van WKP

In 2023 wordt de vernieuwing van het Waterkwaliteitsportaal gestart (business case, projectplan en marktconsultatie). De volgende uitgangspunten worden hierbij gehanteerd ten behoeve van de begroting 2023:

- Voor de vernieuwing van het WKP wordt 1.5 fte aan personele inzet bij het Informatiehuis Water geraamd (projectmanagement, projectbeheersing, technisch management).
- Om het vernieuwde WKP te kunnen bouwen is externe deskundigheid/capaciteit nodig van een advies/IT-leverancier.
- De begroting wordt hiermee vanaf 2023 verhoogd met € 350.000,- per jaar vanaf 2023 inclusief jaarlijkse indexering.

Het bovenstaande levert het volgende op voor de (meerjaren)begroting van het Informatiehuis Water:

Meerjarenbegroting InformatieHuis Water (exclusief inzet in natura) (inclusief BTW)									
Bijdrage per programma-onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Basistaken	€ 3.249.000	€ 3.737.840	€ 3.398.750	€ 3.353.262	€ 3.362.128	€ 3.456.071	€ 3.550.392	€ 3.645.100	€ 3.740.202
Bijkomende taken	€ 419.007	€ 409.349	€ 675.450	€ 843.732	€ 747.314	€ 754.260	€ 761.346	€ 768.572	€ 775.944
Investeringsbegroting	€ -	€ -	€ -	€ 350.000	€ 357.000	€ 364.140	€ 371.423	€ 378.851	€ 386.428
	€ 3.668.007	€ 4.147.189	€ 4.074.200	€ 4.546.994	€ 4.466.442	€ 4.574.471	€ 4.683.160	€ 4.792.524	€ 4.902.574
	€ 2.758.007	€ 3.202.189	€ 3.094.200	€ 3.757.846	€ 3.416.442	€ 3.489.471	€ 3.563.160	€ 3.637.524	€ 3.712.574

Bijdrage per samenwerkingspartner	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ministerie I&W/RWS	€ 1.574.000	€ 1.620.888	€ 1.539.302	€ 1.696.670	€ 1.702.650	€ 1.748.703	€ 1.795.077	€ 1.841.779	€ 1.888.814
Provincies/IPO	€ 315.000	€ 409.997	€ 477.796	€ 440.542	€ 442.551	€ 453.402	€ 464.370	€ 475.458	€ 486.667
Unie WS	€ 1.360.000	€ 1.674.315	€ 1.657.102	€ 1.909.783	€ 1.921.241	€ 1.972.366	€ 2.023.713	€ 2.075.287	€ 2.127.093
Externe partner/ Programmadirectie Hoogwaterbescherming	€ 419.007	€ 441.989	€ 400.000	€ 500.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
	€ 3.668.007	€ 4.147.189	€ 4.074.200	€ 4.546.994	€ 4.466.442	€ 4.574.471	€ 4.683.160	€ 4.792.524	€ 4.902.574

Deze kosten worden, met uitzondering van de personele inzet die Rijkswaterstaat en het IPO leveren in natura, conform de verdeeldeelsleutel uit de Samenwerkingsovereenkomst IHW 2022-2028.

De bijdrage van elke partner van het Informatiehuis Water in 2023 is in de bijlage aangegeven.

Bestuurlijke risico's en beheersmaatregelen

- Personele continuïteit; het Informatiehuis Water is afhankelijk van de detachering van medewerkers vanuit de organisaties van de partners; onvoldoende continuïteit en borging van kennis zijn risico's; als beheersmaatregel wordt een strategisch personeelsplan opgesteld.
- Extra kosten van inhuur van personeel; indien partners niet of onvoldoende personeel kunnen detacheren bij het Informatiehuis Water zal personeel moeten worden ingehuurd voor de uitvoering van de basistaken; inhuren. Beheersmaatregel: wanneer dit zich voordoet zal het Informatiehuis Water de extra kosten voor inhuur met de betreffende samenwerkingspartner verrekenen zodat de afspraken over de verdeling van de kosten in stand blijft.
- Toenemende kosten als gevolg van oplopende inflatie; vooralsnog is rekening gehouden met een gematigde inflatie (2,5 %); mocht de inflatie op grond van de huidige inzichten (CBS-inflatie mei 2022: 8,8%) toenemen dan zal dit gevolgen hebben voor de uit te voeren werkzaamheden; hierin zullen dan keuzes moeten worden gemaakt.
- Onvoldoende investeringsbudget; Indien IHW niet kan investeren in vernieuwing van systemen en portalen, dan leidt dit tot veroudering en het niet meer kunnen ondersteunen van het beheer van deze systemen/portalen; de dienstverlening (m.n. voldoen aan wettelijke rapportageverplichtingen van waterschappen m.b.t. waterkwaliteit en waterveiligheid) kan dan op middellange termijn niet worden gegarandeerd; iedere waterbeheerder zal in dat geval zelf moeten zorgdragen voor het verzorgen van de EU-rapportage KRW voor het eigen beheergebied en het bijdragen aan landelijke rapportages.

Nieuwe ontwikkelingen

Naast de genoemde basis- en bijkomende taken is sprake van het verder uniformeren en uitwisselen van waterdata en informatie die in 2023 mogelijk tot extra inzet (en dus kosten) van het Informatiehuis Water kan leiden. Dit betreft:

- Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO)
De LVO is bedoeld voor het beschikbaar stellen en ontsluiten van Overstromingsinformatie. In 2022 is een implementatieplan opgesteld voor een voorziening waarmee de betrokken partners (RWS, provincies, waterschappen) zorgen voor een eenduidige ontsluiting van overstromingsinformatie. Mogelijk besluiten de drie samenwerkingspartners daarna om het Informatiehuis Water in te schakelen voor de ontwikkeling en het beheer van dit portaal.

Indien de samenwerkingspartners besluiten over bovenstaande projecten en het Informatiehuis Water hiervoor werkzaamheden zal moeten uitvoeren, dan zullen via een additionele begroting de bijkomende kosten aan de samenwerkingspartners worden voorgelegd.

Governance Informatiehuis Water

Het Informatiehuis Water wordt aangestuurd door het Bestuurlijk Overleg bestaande uit bestuurlijke vertegenwoordigers vanuit de drie samenwerkingspartners. Daarnaast is er het Directeurenoverleg-Informatiehuis Water, dat de besluitvorming voorbereidt. De dagelijkse aansturing van het programma Informatiehuis Water gebeurt door de programmamanager. De medewerkers van het Informatiehuis Water (in totaal 14 fte aangevuld met medewerkers voor de bijkomende taken) zijn gedetacheerd vanuit waterschappen, Rijkswaterstaat en provincies, dan wel ingehuurd.

Besluitvorming over jaarplan en begroting vindt plaats in het Bestuurlijk Overleg-Informatiehuis Water op basis van adviezen die door de samenwerkingspartners in hun eigen bestuurlijke structuur zijn voorbereid.

